

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Klasa 72 (6).

Izdan 1 decembra 1934.

PATENTNI SPIS BR. 11213

Akciová společnost dříve Škodovy závody v Plzni, Praha, Č. S. R.

Nišanska sprava za pokretne mete.

Prijava od 21 jula 1933.

Važi od 1 aprila 1934.

Traženo pravo prvenstva od 12 aprila 1933 (Č. S. R.).

Predmet pronalaska se odnosi na nišansku spravu pomoću koje se kod gađanja na pokretnu metu u vazduhu ili na zemlji, čija je brzina i visina odn. udaljenije poznato, udešava topovska cev u pravcu u kome leži tačka pogotka.

Predmet pronalaska je šematički predstavljen na slikama 1 do 3 i sastoji se bitno od dva kotura 1 i 2, koji leže jedan iznad drugog i providni su, pri čemu su međusobno okretni oko zajedničke osovine 3, koja prolazi kroz centre oba kotura. Jedan od koturova — u nacrtanom primeru donji kotur 1 — ima na površini obeležen poluprečnik 3—4 i osim toga skalju 5 prednjačenja, koja je smeštena duž obima na njemu smeštenog drugog providnog kotura, na kome se nalazi ubeležena kazaljka 6, pored čega je na njemu ucrtana i tako zvana kriva 7 prednjačenja.

Podela skale 5 prednjačenja na koturu 1 izrađena je tako, da jedan određen stupanj te skale 5 odgovara prednjačenju, koje je zavisno od brzine kretanja, otstojanja odn. visine mete 8 i trajanja letenja zrna, pri čemu je prednjačenje dato u odgovarajućim tablicama. Ovo se prednjačenje udešava prema kazaljci 6 kotura 2 i pokazuje se tada kao otstojanje u izvesnoj srazmeri zajedničke sredine 3 koturova 1 i 2 od tačke 9 preseka krive prednjačenja kotura 2 sa poluprečnikom 3—4, koji je obeležen na koturu 1.

Nišanjenje vrši se na taj način, što se oba kotura 1 i 2 međusobno okrenu tako, da kazaljka 6 dođe do poklapanja sa odgovarajućom oznakom na skali 5 prednjačenja

koja odgovarajući tablicama gađanja daje prednjačenje, koje odgovara poznatom trajanju letenja zrna i u napred poznatoj upravo određenoj ili izmerenoj brzini i otstojanju mete 8, posle čega na taj način međusobno udešeni koturovi se obrnu oko zajedničke osovine 3 u odnosu na okular 10 nišandžije tako, da vizirna linija to jest spojna linija sredine polja gledanja okulara 10 sa metom 8 predstavlja tangentu na krivoj prednjačenja 7 u tački 9 u kojoj ta kriva 7 seče poluprečnik 3—4. Time se dobija tako-zvana nišanska površina odnosno površina mete, kod koje trougao 10—3—9 jeste sličan sa trouglom 10—11—8 pri čemu je strana 3-9 paralelna sa pravcem kretanja 8-11 mete tako, da je u pravac 10-11 udešeno grotlo cevi vatrenog oružja okrenuto tačno tako, da gađa u tačku 11 pogotka.

Opisana sprava može se upotrebiti ili kao slobodni dodatak ili u vezi sa durbinom nišanske sprave eventualno i za merač letenja za određivanje pravca odn. brzine kretanja mete 8 kod poznatog otstojanja iste i to kako kod paljbe na pomičnu metu u prostoru, tako i na mete, koje se kreću po terenu. Razlika se pokazuje samo u tome, što kod nišanjenja na mete u prostoru koturovi 1 i 2 leže u horizontalnoj ravni, dok kod nišanjenja na mete na zemlji koturovi leže u vertikalnom pravcu.

Razumljivo je da se na bitnosti pronalaska neće ništa promeniti, ako skalju prednjačenja smestimo direktno u poluprečniku 3—4, pri čemu kako kazaljka 6 na koturu 1, tako i skala 5 na obimu, koja predstavlja pred

njačenja na koturu 1 otpadaju, i kotur 2 se tada prema koturu 1 okreće tako, da kriva 7 prednjačenja prolazi kroz onaj podeok skale 5, koji odgovara datom prednjačenju.

Patentni zahtevi:

1) Nišanska sprava za pokretne mete, naznačena time, što ima dva providna kotura (1 i 2) koja su stavljena aksijalno jedan na drugi i mogu da se međusobno okreću oko iste osovine (3) od kojih je koturova prvi kotur snabdeven kružnom skalom (7) prednjačenja pri čemu je na gornjoj površini toga kotura obeležen poluprečnik (3-4), pri

čemu je drugi kotur (2) snabdeven krivom (7) prednjačenja i kazaljkom (6), prema kojoj se na skali (5) prednjačenja na prvom koturu (1) udesi prednjačenje, koje odgovara trajanju letenja zrna i otstojanju, kao i brzini kretanja mete pri čemu se pokazuje u izvesnoj srazmeri kao otstojanje zajedničke sredine (3) koturova (1 i 2) od presečne tačke (9) krive prednjačenja (7) i obeležnoga poluprečnika (3-4).

2) Nišanska sprava za pokretne mete po zahtevu 1, naznačena time, što kriva prednjačenja biva smeštena direktno na poluprečniku (3-4) prvoga kotura.

Priloga od 21 jula 1934. 1334
Izdatno pravo prvotvor od 12 aprila 1933 (2) 151

Priloga od 21 jula 1934. 1334
Izdatno pravo prvotvor od 12 aprila 1933 (2) 151

Fig. 1.

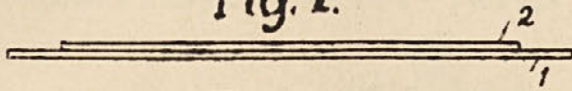

Fig. 2.

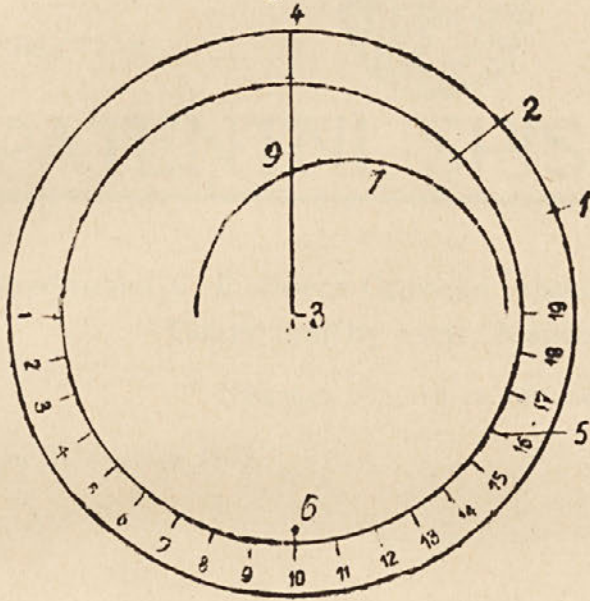

Fig. 3.

